

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

Mart 2011

BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL II İLERLEME RAPORU

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL II İLERLEME RAPORU (Mart 2011)

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Risk Yönetimi Dairesi

E-posta: basel2@bddk.org.tr

Tel: (212) 337 72 72

Faks: (212) 337 71 66

BU RAPOR KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. RAPORDA YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. RAPORDAN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE KISMEN ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
ATATÜRK BULVARI NO: 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: RİSK YÖNETİMİ DAİRESİ
TEL: (212) 337 72 72, FAKS: (212) 337 71 66
www.bddk.org.tr E-posta: basel2@bddk.org.tr

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK AROKS DOKÜMAN MERKEZİNDE 110 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: MART 2011

AÇIKLAMA

Bu Rapor, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliğinin 18/A maddesinin (f) bendi uyarınca, bankacılık sektörünün Basel II'ye yönelik çalışmalarını izlemek üzere, "Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi"ne bankalarca Aralık 2010 dönemi baz alınarak verilen cevaplar kullanılarak hazırlanmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Basel Bankacılık Denetim Komitesince oluşturulmuş olan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması dokümanı 2006/48/EC ve 2006/49/EC sayılı Direktifler (CRD) ile Avrupa Birliği (AB) müktesebatına dahil edilmiş ve söz konusu Direktifler belirli bir geçiş süreci dahilinde AB üyesi ülkelerde uygulamaya konulmuştur. Hali hazırda, dünya çapındaki birçok ülkede ise Basel-II'ye uyum çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizde Basel-II uygulamasına yönelik olarak, CRD ve Basel-II ile uyumlu düzenleme tasarımları Nisan 2010 itibarıyla sektörün ve kamuoyunun görüşlerine sunulmuştur. Bu tasarımlara ilişkin olarak iletilen görüşlerin değerlendirilmesi süreci halen devam etmektedir. Ayrıca, bankaların CRD/Basel II'ye uyum konusunda yürüttükleri çalışmaların yakından takip edilmesi amacıyla bankalardan altışar aylık dönemlerde “Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi” talep edilmekte ve ankete verilen cevaplar değerlendirilerek kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Aralık 2010 dönemine ilişkin cevaplara bakıldığında, Türk bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %40,9'unu oluşturan bankaların bireysel bazda, %30,6'sını oluşturan bankaların ise konsolide bazda CRD/Basel II'ye geçişe ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarının onayına sunmuş veya söz konusu strateji ve politikaları yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koydukları görülmektedir. Bankacılık sektörünün %99'u CRD/Basel II çalışmalarını yürütecek üst yönetimini, %88'i birimlerini oluşturmuş, %83'ü sorumlu personelini, %69'u ise komitelerini belirlemiştir.

Bankaların CRD/Basel II'ye uyum durumu anketler üzerinden incelendiğinde kredi riskinde bankaların %99'unun standart yaklaşıma, %54'ünün ise içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşıma %50 ila %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir. Bankaların tamamı piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlarda büyük ölçüde (%75-%100) uyumlu olan bankaların oranı sırasıyla %94 ve %83'tür. Spesifik riske ilişkin hususlara büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirten bankaların oranı %39 seviyesinde kalmaktadır. Operasyonel riskte bankaların tamamı şu anda kullanılmakta olan temel gösterge yaklaşımına uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ila %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %31'de kalmaktadır.

İkinci yapısal bloğa uyumun birinci yapısal bloğa kıyasla daha düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir. Kredi riskinin birinci yapısal blokta kapsanan hükümlerine ilişkin uyum

durumunun %75-%100 aralığında olduğunu belirten bankalar sektörün sadece %8'ini oluşturmaktadır. Yapısal faiz oranı riski ve likidite riskine ilişkin uyum düzeyi %50-%100 aralığında olan bankaların Türk bankacılık sistemi aktif büyüklüğü içindeki payı ise %99 düzeyindedir. Üçüncü yapısal blok hükümlerine ise bankaların %93'ünün %50 ila %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

CRD/Basel II ile ilgili karşılaşılan sorunlara ve kısıtlara bakıldığında bankaların öncelikli engelini veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu kısıtı, mevzuattaki belirsizlikler ve teknolojiye karşılaşılan sorunlar takip etmektedir.

CRD/Basel II uygulamasına ilişkin olarak son altı aydaki gelişmelerin nasıl değerlendirildiğine bakıldığında, en olumlu olarak değerlendirilen gelişme Basel II düzenleme taslaklarının yayımlanarak görüşe açılması, en olumsuz olarak değerlendirilen gelişme ise Basel II'ye geçiş sürecine ilişkin belirsizlikler olmuştur.

Kredi riskinin hesaplanmasında bankaların büyük bir kısmı uygulamanın başlamasını takip eden 3 yıl içerisinde ileri yöntemlere geçmeyi planlamakta, bu çalışmalar kapsamında veri biriktirmekte, yine büyük kısmı stres testleri uygulamakta ve bankaların tamamına yakını kredi riski analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.

Operasyonel risk hesaplamasında bankaların büyük çoğunluğu nihai olarak ileri ölçüm yaklaşımını hedeflemekte ve operasyonel risk analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.

Piyasa risklerinin ölçümünde bankaların tamamına yakını içsel modeller kullanmakta, stres testleri uygulamakta, analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmakta ve sektörün %95'i yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımını planlamaktadır.

CRD/Basel II ile ilgili olarak, bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %8,4'ünü oluşturan bankalar ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına gerek görmez iken, %3,6'sı ekonomik sermaye tahsisini uygulamakta, kalan kısım ise konuya ilişkin çalışmalarını sürdürmektedir. Bankaların ikinci yapısal blok kapsamında ele alınan yapısal faiz oranı riski, likidite riski ve yoğunlaşma risklerini çoğunlukla tanımlamış oldukları, ancak karşı taraf risklerine ilişkin strateji ve politikalarını yeni oluşturmaya başladıkları görülmektedir. Üçüncü yapısal blok kapsamında ise bankacılık sektörünün kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde uyumlu olduğu görülmektedir.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	i
İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar.....	iv
GRAFİKLER.....	iv
GİRİŞ.....	1
1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar.....	2
2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları.....	3
3. Birinci Yapısal Blok	8
4. İkinci Yapısal Blok.....	19
5. Üçüncü Yapısal Blok.....	21

TABLolar

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması.....	2
Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği.....	5
Tablo 2-2: Kaynak Yeterliliği.....	6
Tablo 3-1: Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Yöntem	8
Tablo 3-2: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı	9
Tablo 3-3: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri.....	10
Tablo 3-4: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme	11
Tablo 3-5: Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri.....	11
Tablo 3-6: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı	12
Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılacak Yöntemler.....	13
Tablo 3-8: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş	13
Tablo 3-9: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri.....	14
Tablo 3-10: Operasyonel Risk Stres Testleri.....	14
Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı ...	15
Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler	15
Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilité Hesaplama Yöntemleri ...	16
Tablo 3-14: Yasal Sermaye Hesaplamalarında İçsel Model Kullanımına İlişkin Plan ve Planlanan Geçiş Tarihi.....	17
Tablo 3-15: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması	17
Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması.....	17
Tablo 4-1: Tüm Önemli Risklerin Tanımlanması, Ölçülmesi, Raporlanması Amacıyla Tasarlanmış Politika ve Prosedürler.....	19
Tablo 4-2: Ekonomik Sermaye Tahsisi.....	19
Tablo 4-3: Risk Ölçüm Modellerine İlişkin Doğrulama ve Onaylama Süreci Mevcudiyeti .	20
Tablo 5-1: CRD/Basel II'de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum	21

GRAFİKLER

Grafik 1-1: Çalışmaları Yürütecek Yönetim, Personel, Birim ve Komitelerin Belirlenmesi ..	2
Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu	3
Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar.....	4
Grafik 2-3: CRD/Basel II'nin Uygulamasında Son 6 Ay İçerisinde Gerçekleşen Önemli Gelişmeler.....	5
Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri	7
Grafik 3-1: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Aktif büyüklüğüne göre).....	8
Grafik 3-2: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Banka sayısına göre)	9
Grafik 3-3: TO, THK ve TT Hesaplama Sıklığı.....	10
Grafik 3-4: Piyasa Riskinin İçsel Modellerle Hesaplanmasının Zorunlu Tutulması Durumunda Zorlukla Karşılaşıp Karşılaşmayacağı	16
Grafik 4-1: Değişen Risk Profiline Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi için Sistem Tesisi.....	19

KISALTMALAR

ARCH	Otoregresif Koşullu Değişken Varyans (Autoregressive Conditional Heteroscedasticity)
Basel II	Basel Bankacılık Denetim Komitesince Hazırlanmış Olan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması Dokümanı
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
CRD	Avrupa Birliğinin 2006/48/EC ve 2006/49/EC Sayılı Direktifleri
EWMA	Üstel Ağırlıklı Hareketli Ortalama (Exponentially Weighted Moving Average)
GARCH	Genelleştirilmiş Otoregresif Koşullu Değişken Varyans (Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity)
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
THK	Temerrüt Halinde Kayıp (LGD-Loss Given Default)
TO	Temerrüt Olasılığı (PD-Probability of Default)
TT	Temerrüt Tutarı (EAD-Exposure at Default)
YK	Yönetim Kurulu

GİRİŞ

Bu Raporda, Aralık 2010 itibarıyla ‘Bankaların CRD/Basel II’ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi’ne verilen cevaplar değerlendirilerek elde edilen bilgiler derlenmiş ve özel önem arz ettiği düşünülen konular ele alınarak, toplulaştırılmış veriler üzerinden kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Rapor;

1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar
2. Basel II’ye Yönelik Uyum Çalışmaları
3. Birinci Yapısal Blok
4. İkinci Yapısal Blok
5. Üçüncü Yapısal Blok

olmak üzere beş ana başlıktan oluşmaktadır.

Ankette yer alan soruların ele alınış biçimi, verilen cevapların kapsam ve niteliği bankadan bankaya önemli ölçüde değişebilmektedir. Raporda, bankalara ilişkin münferit bazda bilgilere ve banka bazlı değerlendirmelere yer verilmemiş, istatistiki veriler sektör aktif toplamına oranlama şeklinde oluşturulmuştur. Anket çalışmasında verilen cevaplardan mümkün olması durumunda sayısal sonuçlar çıkarılmıştır. Aktif yüzdesi, rapora dahil olan bankaların aktif toplamları (Aralık 2010) 100 kabul edilerek hesaplanmıştır. Bankalar ankette yöneltilen sorulara birden fazla cevap verebildiğinden bazı cevapların değerlendirilmesinde aktif toplamı yüzde 100’ü aşabilmekte ya da cevap verilmemiş olması durumunda %100’ün altında kalabilmektedir. Bu nedenle okuyucunun her cevabı kendi içinde değerlendirmesi yerinde olacaktır. Cevaplar arasında görülebilecek tutarsızlıklar, ankete verilen cevapların tutarsızlığından kaynaklanmaktadır.

Değerlendirmeye İller Bankası, Adabank ve Birleşik Fon Bankası bilgileri dahil edilmemiş, çalışma katılım bankaları ile beraber toplam 46 bankanın cevaplarından hazırlanmıştır.

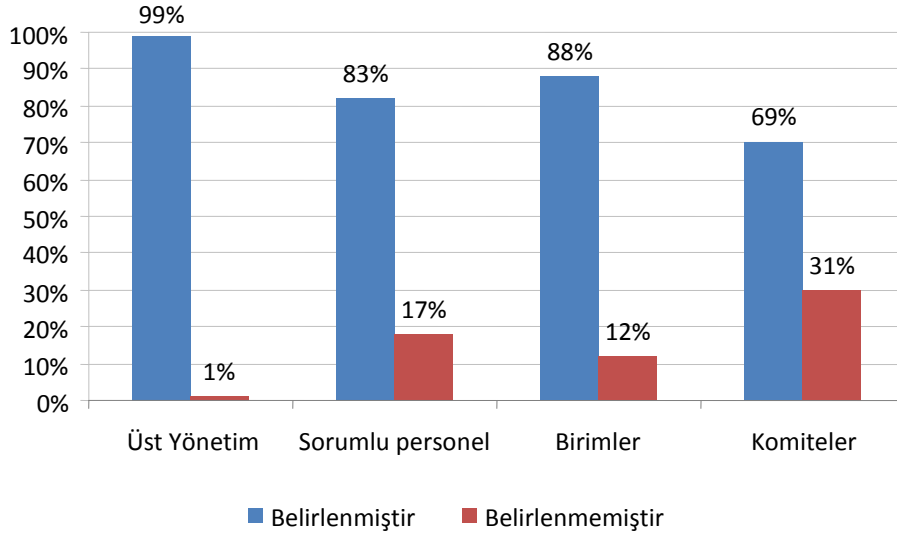
1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar

Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %40,91'ini oluşturan bankalar bireysel bazda, %30,56'sını oluşturan bankalar ise konsolide bazda CRD/Basel II'ye geçişe ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarının onayına sunmuş veya söz konusu strateji ve politikaları yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Söz konusu orana strateji ve politikalarını hazırlamakta olan bankalar da dâhil edildiğinde sektör aktiflerinin %80'e yakın bir kısmını oluşturan bankaların strateji ve politikalar üzerinde çalışma yapmış olduğu görülmektedir. Bu durum banka yönetim kurullarının konuya ne derece önem verdiğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması

(%)	Bireysel	Konsolide
Hazırlanması düşünülmemektedir	0,4	0,3
Hazırlanması planlanmaktadır	21,6	47,8
Hazırlanmaktadır	37,1	21,3
YK onayına sunulmuştur/YK tarafından onaylanmıştır	40,9	30,6

Grafik 1-1: Çalışmaları Yürütecek Yönetim, Personel, Birim ve Komitelerin Belirlenmesi

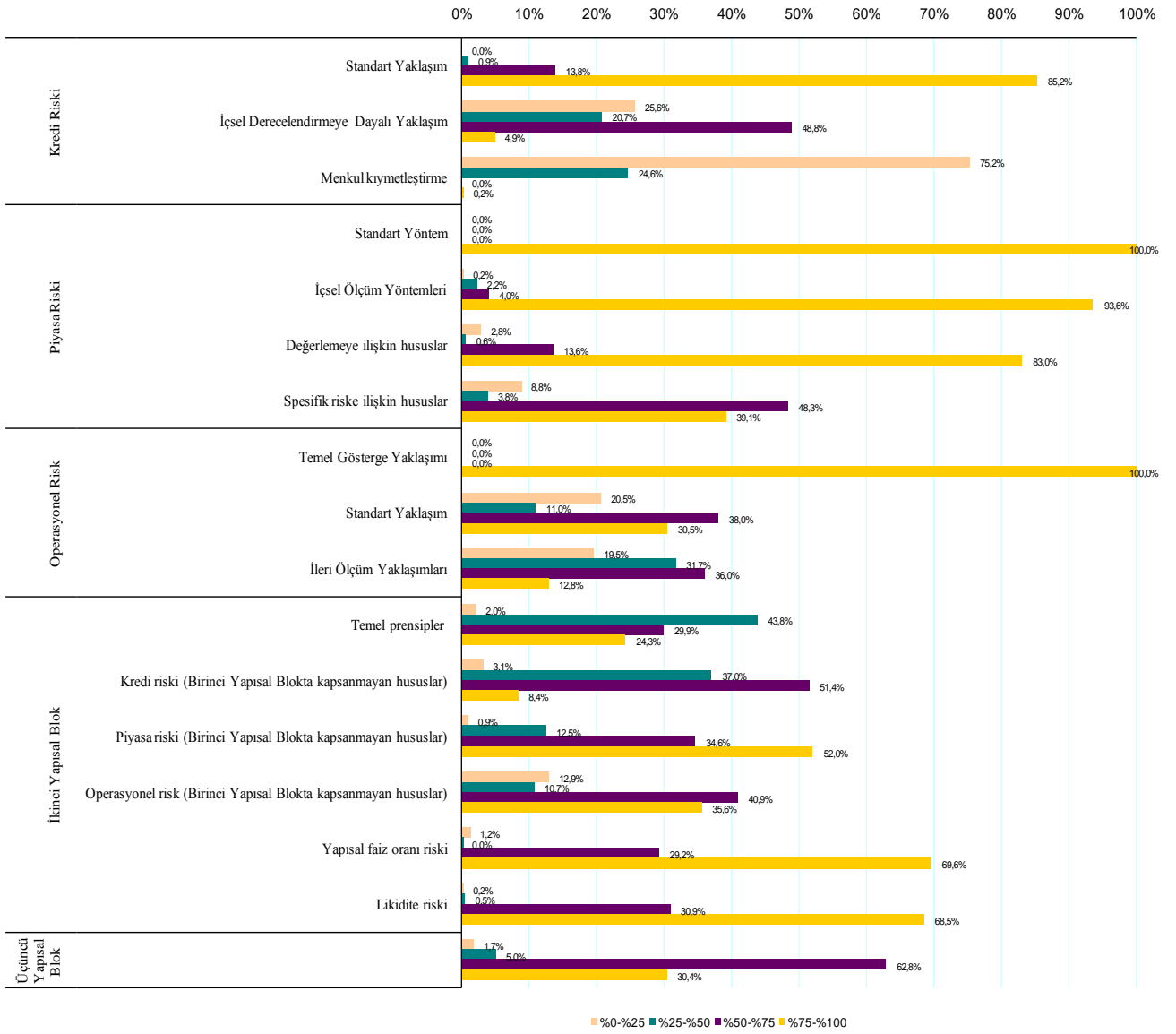

Bankacılık sektörünün %99'nun CRD/Basel-II çalışmalarını yürütecek üst yönetimi oluşturduğu, %83'nün bu kapsamda çalışacak sorumlu personeli belirlediği görülmektedir. Ayrıca, sektörün %88'i CRD/Basel-II'ye uyum çalışmalarını yürütecek birimler oluşturmuş, %69'u ise bu kapsamda komiteler kurmuştur.

2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları

Bankaların CRD/Basel II'ye uyum durumuna ilişkin kredi riski, piyasa riski, operasyonel risk, ikinci yapısal blok ve üçüncü yapısal blok kapsamında verdikleri cevaplar aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir. Buna göre, kredi riskinde bankaların %99'u standart yaklaşıma, %54'ü ise içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşıma, %50 ila %100 arasında uyum sağlarken, menkul kıymetleştirmede bankaların hemen hemen tamamı %50'den düşük uyum sağlamışlardır.

Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu

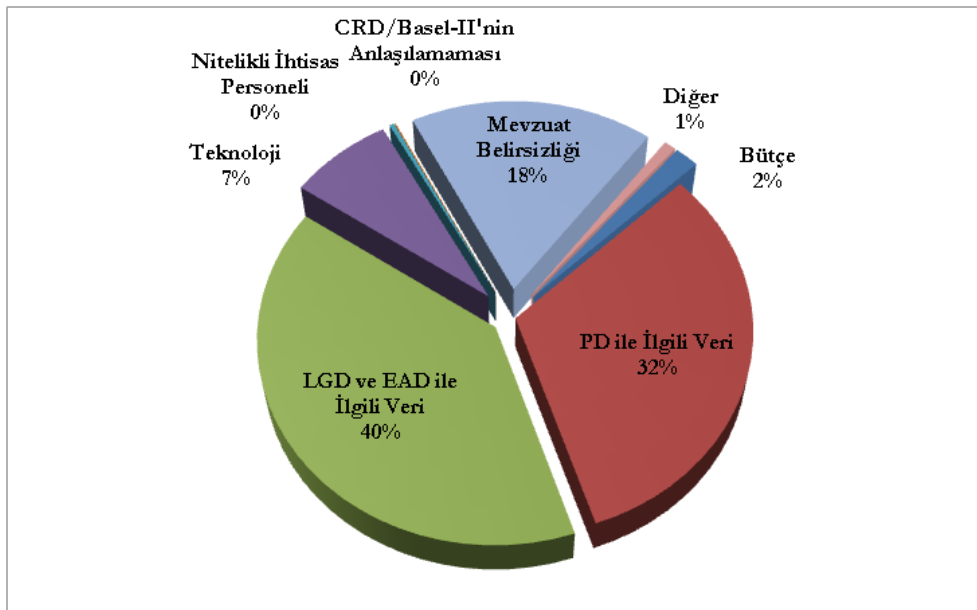
Bankaların tamamı piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlarda büyük ölçüde (%75-%100 oranında) uyumlu olan bankaların oranı sırasıyla %94 ve %83'tür. Spesifik riske ilişkin hususlarda büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirten bankaların oranı %39 seviyesinde kalmaktadır.

Operasyonel riskte bankaların tamamı şu anda kullanılmakta olan temel gösterge yaklaşımına uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ile %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %31'de kalmaktadır. İleri ölçüm yaklaşımlarında ise bankaların %49'u, uyum düzeyinin %50'nin üzerinde olduğunu belirtmektedir.

İkinci yapısal bloğa uyumun genel olarak birinci yapısal bloğa kıyasla daha düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin kredi riskinin birinci yapısal blokta kapsanmayan hükümlerine ilişkin uyum durumunun %75-%100 aralığında olduğunu belirten bankalar sektörün sadece %8'ini oluşturmaktadır. Bununla birlikte, yapısal faiz oranı riski ve likidite riskine ilişkin uyum düzeyi %50-%100 aralığında olan bankaların payı %99 düzeyinde olup, bu iki risk özelinde bankaların yüksek ölçüde uyumlu oldukları göze çarpmaktadır.

Üçüncü yapısal blok hükümlerine ise bankaların %93'ünün %50 ile %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar

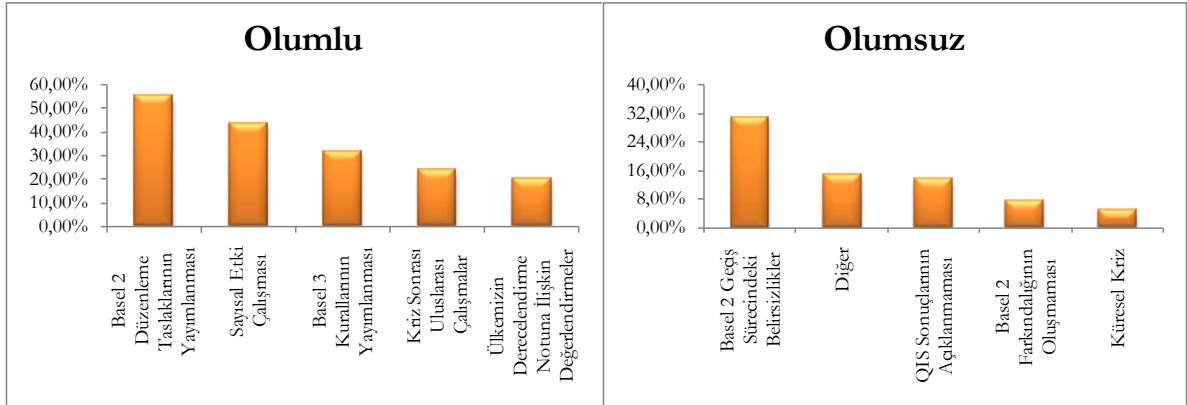
CRD/Basel II çerçevesindeki engellere ve eksikliklere bakıldığında temel sorunun PD, LGD ve EAD'ye ilişkin veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu sorunu mevzuat belirsizliği ve teknoloji eksikliği takip ederken, nitelikli personel, bütçeleme ve CRD/Basel II'nin anlaşılması hususlarında önemli bir sorun olmadığı görülmektedir.

Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği (%)

Kredi Riski	Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	47,9
	Standart Yaklaşım	97,9
	Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	18,8
	İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	0,8
Piyasa Riski	Standart Yöntem	99,4
	İçsel Model	93,6
Operasyonel Risk	Temel Gösterge Yaklaşımı	99,8
	Standart Yaklaşım	27,6
	Alternatif Standart Yaklaşım	8,8
	İleri Ölçüm Yaklaşımları	25,5

Sektörde yasal sermayenin hesaplanmasında hali hazırda bankaların altyapılarının ve sistemlerinin kredi riski için; %47,9 ile basitleştirilmiş standart yaklaşımı ve %97,9 ile standart yaklaşımı, piyasa riski için; % 99,4 ile standart yaklaşımı ve %93,6 ile içsel model yaklaşımını ve operasyonel risk için; %99,8 ile temel gösterge yaklaşımını, %27,6 ile standart yaklaşımı ve %25,5 ile ileri ölçüm yaklaşımlarını kullanmaya elverişli olduğu görülmektedir.

Grafik 2-3: CRD/Basel II'nin Uygulamasında Son 6 Ay İçerisinde Gerçekleşen Önemli Gelişmeler

Bu soruya verilen cevaplara göre bankaların %55'i Basel II düzenleme taslaklarının yayımlanarak görüşe açılmasını, %43'ü ise gerçekleştirilen sayısal etki çalışmasını (QIS-TR3) son 6 ayda yaşanan en önemli ve olumlu gelişmeler olarak değerlendirmiştir. BIS tarafından Basel 3 kurallarının yayımlanması ise bankaların %31'i tarafından olumlu karşılanmıştır. Bununla birlikte bankaların %31'i Basel II yol haritasının ve geçiş sürecinin belirsiz olmasını

6 ayda yaşanan en önemli olumsuzluk olduğunu belirtmiştir. Gerçekleştirilen sayısal etki çalışmasının sonuçlarının hala açıklanmaması bankaların %13'ü tarafından olumsuz değerlendirilmektedir.

Bankaların CRD/Basel-II uyum sürecinde BDDK'dan beklentileri maddeler halinde aşağıda yer almaktadır:

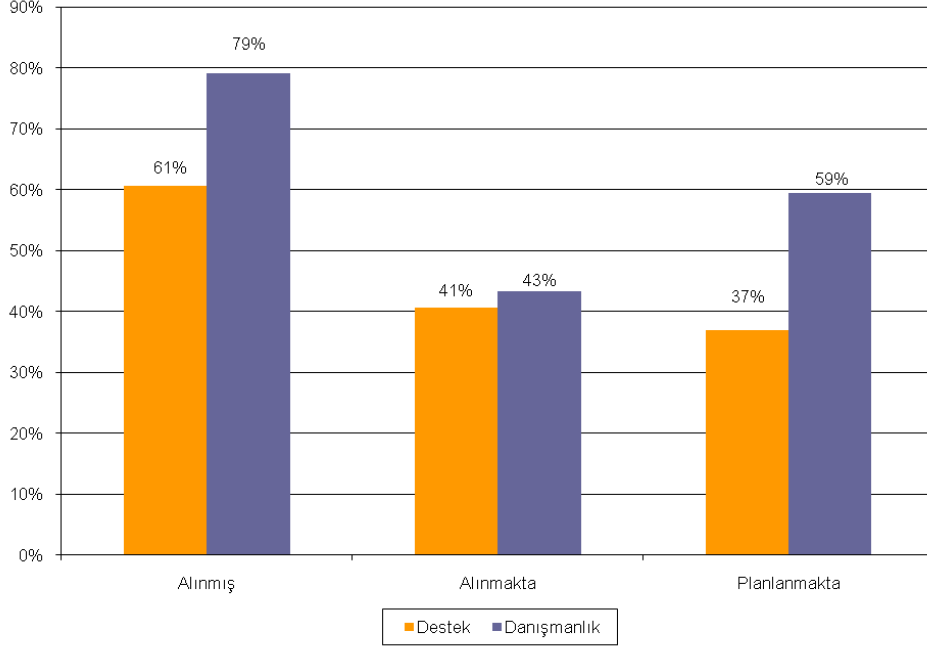
- Basel II'ye geçiş tarihinin ve Basel II'ye ilişkin yol haritasının nihai hallerinin belirlenmesi ve duyurulması,
- CRD/Basel-II'ye uyum için gerekli olan banka içi düzenlemelerin ve hazırlıkların yapılabilmesini sağlamak amacıyla Düzenleme Taslakları'nın nihai hallerinin yayımlanması,
- CRD/Basel-II'ye uyumun bankaların ölçeklerine göre değerlendirilmesi ve uyum için yeterli süre tanınması,
- CRD/Basel-II kapsamında istenilecek raporlama formlarının uygulamaya geçiş aşamasından makul bir süre önce açıklanması,
- Ulusal inisiyatifler ile ilgili Ülkemiz uygulamalarının belirlenmesi ve duyurulması,
- QIS-TR3 çalışması sonuçlarının ve söz konusu sonuçlara ilişkin BDDK tarafından yapılan değerlendirmelerin açıklanması,
- QIS-TR3 çalışmasında yapıldığı gibi önümüzdeki dönemde de Basel II'ye uyum kapsamında bankalardan BDDK'ya giden soruların ve BDDK tarafından verilen cevapların bir dokümanda bir araya getirilerek BDDK sitesinde yayımlanması ve yeni sorular geldikçe güncellenmesi,
- İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlarla “Kredi Riski” ve İleri Ölçüm Yaklaşımlarıyla “Operasyonel Risk” yasal sermaye hesaplamaları başvurularının değerlendirilmesinde geçerli olacak kriter ve unsurların netleştirilmesi ve bankalara duyurulması.

Tablo 2-2: Kaynak Yeterliliği

(%)	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Tamamen Yeterli
Yönetim/Organizasyon	0,0	0,5	61,7	37,8
Beşeri Kaynaklar	0,0	3,1	79,3	17,5
Mali Kaynaklar	0,0	4,7	52,0	43,3
Fiziki Kaynaklar	0,0	14,9	57,1	28,0
Ortalama	0,0	5,8	62,5	31,7

Bankacılık sektöründe toplam aktif büyüklüğünün %62,5'ini temsil eden bankalar, CRD/Basel-II'ye uyum hazırlıklarına yönelik ayrılan yönetim/organizasyon, beşeri, mali ve fiziki kaynaklarını büyük ölçüde yeterli olarak belirtmişken, %31,7'sini temsil eden bankalar ise söz konusu kaynakların tamamen yeterli olduğunu belirtmiştir.

Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri

Bankalar Basel II'ye uyum konusunda yoğun olarak destek ve danışmanlık hizmeti almakta ve ileride artan seviyede danışmanlık hizmeti almayı planlamaktadırlar. CRD/Basel II konusunda sektörün %37'sini oluşturan bankaların destek hizmeti, %59'unu oluşturan bankaların ise danışmanlık hizmeti almayı planladıkları görülmektedir. Bir önceki ilerleme anketi sonuçları ile kıyaslandığında alınmış olan destek ve danışmanlık hizmetlerinde artış, alınmakta olan danışmanlık hizmetlerinde bir azalış gözlemlenmektedir.

3. Birinci Yapısal Blok

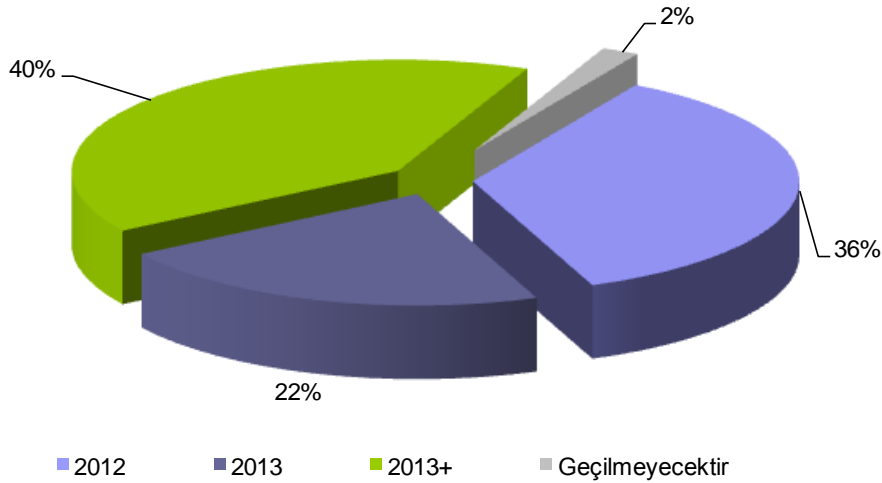
3.1 Kredi Riski

Tablo 3-1: Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Yöntem

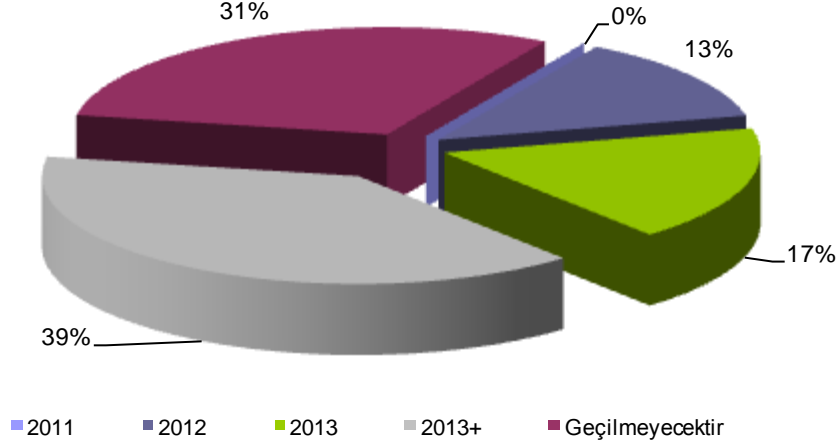
(%)	Uygulamanın Başlamasıyla
Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	1,38
Standart Yaklaşım	76,23
Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	-
İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	0,12
Basitleştirilmiş Standart ve Standart Yaklaşım Birlikte	9,85
Standart ve Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım Birlikte	12,43
Temel ve İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım Birlikte	-
Hedef Belirtmeyen	-

Bankalar Basel II uygulamasının başlamasıyla çoğunlukla standart yaklaşımı kullanmayı planlamaktadır. Ayrıca sektörün %12,43'ü standart ve temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımları, %9,85'i de basitleştirilmiş standart yaklaşım ve standart yaklaşımı kullanmayı planlamaktadır. Bunlara ek olarak yalnızca temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşım kullanmayı planlayan banka bulunmadığı görülmektedir.

Grafik 3-1: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Aktif büyüklüğüne göre)

Sektörün aktif büyüklüğünün yaklaşık %2'sini oluşturan bankalar ileri yöntemlere geçiş konusunda planlama yapmadıklarını belirtmişlerdir. İleri yöntemlere 2014 yılına kadar geçmeyi planlayan bankaların aktif büyüklükleri toplamı sektör büyüklüğünün %62'sini oluşturmaktadır. İleri yöntemlere geçiş planı yapan bankaların sayılarına bakıldığında ise aşağıdaki grafikte yer alan sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Grafik 3-2: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Banka sayısına göre)

İleri yöntemlere geçiş konusunda planlama yapan bankalar banka sayısı bazında incelendiğinde bankaların %31'inin ileri yönetime geçme konusunda planlama yapmadığı görülmektedir. Bankaların %39'u ise 2013'ten sonra ileri yöntemlere geçmeyi planlamaktadır.

Tablo 3-2: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı

(%)	Kullanılmıyor	Kullanılması Planlanıyor	Kısmen Kullanılıyor	Yoğun Şekilde Kullanılıyor
Teminatlar	0,11	12,43	1,02	86,44
Garanti ve Kefaletler	0,10	12,43	4,24	83,23
Bilanço İçi Netleşme Söz.	58,48	26,53	13,65	1,33
Sigortalama	59,33	3,38	20,93	16,36
Finansal Korunma	37,31	34,50	27,45	0,75
Risk Transferi	35,50	56,32	8,19	0,00
Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00

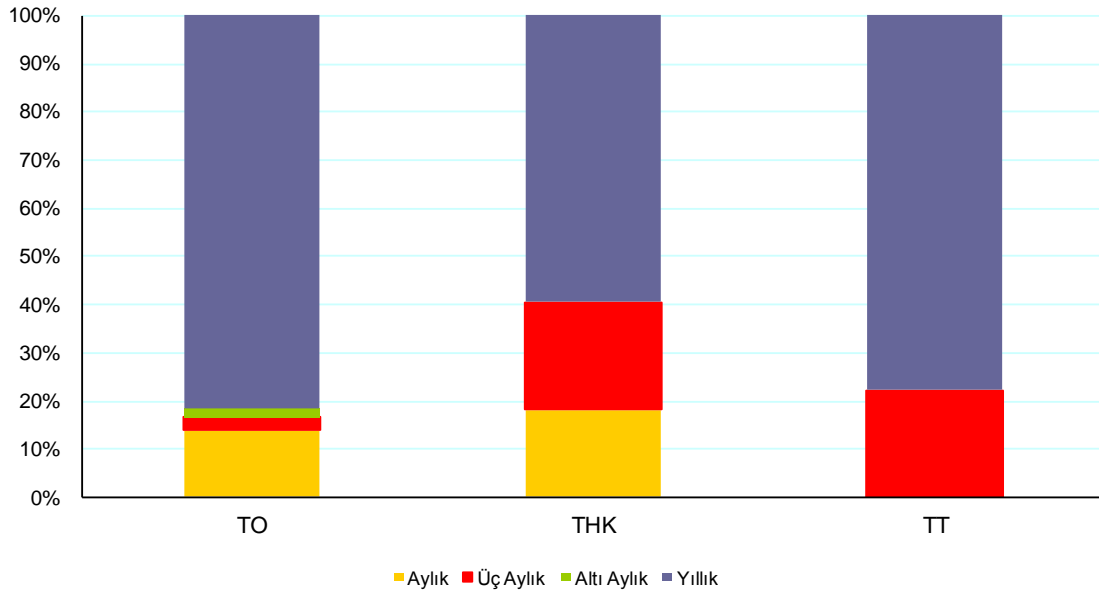
Kredi riskini azaltmak için kullanılan yöntemlerin sektördeki dağılımı incelendiğinde teminatlar (%86) ile garanti ve kefaletlerin (%83) yoğun biçimde kullanıldığı görülmektedir. Kullanılması planlanan risk azaltım araçları ise; risk transferi (%56), finansal koruma (%35) ve bilanço içi netleşme sözleşmeleri (%27)'dir. Finansal korumayı kullanmayı planlayan bankaların ağırlığının bir önceki döneme (%19) göre oldukça arttığı görülmektedir. Mevcut durumda ise bahsi geçen araçların kullanılma düzeyi oldukça düşüktür.

Tablo 3-3: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri

(%)	Şirketler	Bankalar	Hazineden Alacaklar	KOBİ	Perakende	Kredi Kartı
Mevcut Durum						
Derecelendirme/skorlama sistemi	34,5	14,3	13,5	32,6	40,8	41,8
İstatistik tabanlı	8,5	0,0	0,0	37,9	49,6	50,6
Yargısal tabanlı	20,1	22,1	26,3	31,1	16,8	30,5
Hibrit (istatistik+ yargısal)	54,3	14,5	0,2	41,2	4,5	3,4
Kullanılması Planlanan						
Derecelendirme/skorlama sistemi	32,3	18,3	16,3	32,1	40,7	38,6
İstatistik tabanlı	6,2	1,8	1,8	45,9	55,1	39,8
Yargısal tabanlı	16,3	15,6	14,8	4,1	1,5	0,9
Hibrit (istatistik+ yargısal)	57,2	27,7	26,5	28,6	26,7	23,4

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam oranlar %100'ü aşmaktadır.

Bankalar Aralık 2010 tarihi itibarıyla şirketler ve KOBİ'ler için çoğunlukla hibrit modelleri, perakende portföyü ve kredi kartı müşterileri için ise istatistik tabanlı modelleri kullanmaktadırlar. Kullanılması planlanan modellere bakıldığında ise sektörün büyük bölümünün KOBİ'ler, perakende ve kredi kartları için istatistik tabanlı modelleri kullanmayı planladığı görülmektedir.

Grafik 3-3: TO, THK ve TT Hesaplama Sıklığı

Sektörün büyük bölümünü oluşturan bankalar Temerrüt Oranı, Temerrüt Halinde Kayıp ve Temerrüt Tutarı istatistiklerini yıllık olarak hesaplamayı planladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3-4: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme

(%)	1 yıl	2 yıl	3 yıl	4 yıl	5 yıl	5 +	Toplam
TO	3,3	3,2	13,3	13,6	1,2	39,5	74,1
THK	0,0	7,4	0,0	11,2	13,1	12,4	44,1
TT	0,0	7,4	11,4	11,2	13,1	0,3	43,3
İçsel Derecelendirme Notları	1,6	11,7	6,4	13,5	15,4	29,4	78,1

Bankalar yoğun olarak veri biriktirmeye başlamış olup, TO için %39,5 oranında 5 yıldan uzun süreli birikim mevcut iken, THK ve TT'de 5 yıldır veri biriktiren bankaların oranı %13,1'dir. İçsel Derecelendirme Notlarında ise % 29,4 oranı ile ağırlık 5 yıldan uzun sürededir. Toplamda ise TO ve içsel derecelendirme notlarında sektörün %70'i veri biriktirmeye başlamıştır.

Tablo 3-5: Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri (%)

Kullanılıyor	84,1
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar (duyarlılık analizleri)	51,8
Çok değişkenli senaryolar	43,9
Tarihsel senaryolar	1,1
Diğer	5,0
Kullanılmıyor	15,9

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Stres testlerini kullanan bankalar sektörün %84,1'ini oluşturmaktadır. Yoğun olarak duyarlılık analizleri ve çok değişkenli senaryolar kullanılmakta olup, sektör için tarihsel senaryoların kullanımı önem arz etmemektedir. Sektörün %15,9'u ise stres testlerine başvurmamaktadır.

Sektörde kredi riski ile ilgili olarak birbirinden farklı birçok stres testi senaryoları ve risk faktörleri kullanılmaktadır. Bankaların en çok kullandığı/kullanmayı planladığı başlıca stres testi senaryoları; TO, THK ve TT parametrelerinin beklenen kayıp, beklenmeyen kayıp, sermaye yeterliliği standart rasyosu veya sermaye yeterliliği üzerindeki etkisinin analiz edilmesi amacıyla bu parametrelere yüzdesel olarak belirli şoklar uygulanması, bankalar tarafından derecelendirilmiş firmaların içsel derecelerinin 1 derece aşağı çekilmesi, yakın izleme kapsamında yer alan tüm firmaların temerrüt etmesi, dereceler arasındaki geçişmeler ile kur ve faiz oranlarında gerçekleşebilecek aşırı dalgalanmaların kredi portföyünde oluşturabileceği kayıplardır. Bu senaryolara ek olarak, kredi portföyünde meydana

gelebilecek artışların beklenen kayıp, beklenmeyen kayıp ve sermaye yeterliliği üzerindeki etkileri, kredi portföyünün belirli bir yüzdesinin temerrüde uğramasının kar/zarara ve sermaye yeterlilik oranına etkisi, gayrimenkul ipotekleri ile teminat altına alınmış krediler için söz konusu gayrimenkullerin olası rayiç değer değişimlerinin teminat/risk oranına etkisi, sektör ve müşteri yoğunlaşmalarının etkileri ile ileriye yönelik olarak takipteki kredi tutarlarının özkaynaklara oranının tahmin edilmesi de bankalar tarafından analiz edilmektedir. Stres testi senaryolarında en çok kullanılan risk faktörleri ise; TO, THK, TT, makroekonomik faktörler (gayri safi yurtiçi hasıla vb.), kurlar, faiz oranları ve kredi dereceleridir.

Tablo 3-6: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı (%)

Karar alma sürecinde kullanılmaktadır	99,4
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	70,7
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	8,2
Ürün fiyatlaması	48,8
Yatırım /Plasman kararları	52,0
Limit tahsisi	79,1
Karşılık ayrılması	34,8
Performans ölçümü	36,2
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	28,2
Bütçeleme	51,0
Diğer	15,7
Karar alma sürecinde kullanılmamaktadır	0,6

Bankaların %99,4 gibi büyük bir çoğunluğu kredi riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. Analiz sonuçları; %79,1 oranında limit tahsisinde, %70,7 oranında bankaların orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesinde, %52 yatırım ve plasman kararlarının alınmasında, %48,8 oranında ürün fiyatlamasında kullanılmaktadır.

3.2 Operasyonel Risk

Bankacılık sektöründeki tüm bankalar Aralık 2010 itibarıyla operasyonel risk için sermaye gereksiniminin hesaplanmasında temel gösterge yaklaşımını kullanmaktadır.

Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılacak Yöntemler

Hedeflenen Yöntem	(%)
Temel Gösterge Yaklaşımı	0,81
Standart Yaklaşım	14,42
Alternatif Standart Yaklaşım	0,17
İleri Ölçüm Yaklaşımı	58,14
Standart Yaklaşım ve İleri Ölçüm Yaklaşımı	26,22
Cevap yok/hedef belirtilmemiş	0,4

Operasyonel risk yasal sermaye hesaplamasında; temel gösterge yaklaşımını gelecekte de kullanmayı hedefleyen bankalar, Aralık 2010 anketinde sektörün %0,81 gibi küçük bir kısmını oluşturmaktadır. Bankaların büyük bir kısmı ileri ölçüm yaklaşımlarını kullanmayı hedeflemektedir. Bununla beraber sektörün %26,22'lik kısmı da standart yaklaşım ve ileri ölçüm yaklaşımının her ikisini de hedef olarak belirtmiştir.

Tablo 3-8: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş (%)

Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş		Standart Yöntemde Bilgi ve Veri Sistemleri Alt Yapısının Yeterliliği	
2011	14,89	Tamamen Yeterlidir	7,1
2012	22,80	Büyük Ölçüde Yeterlidir	47,2
2013	20,31	Kısmen Yeterlidir	45,0
2013+	41,99	Yeterli Değildir	0,7

Bir önceki dönem anket sonuçlarına göre, bankaların %23'ü 2011 yılında ileri ölçüm yaklaşımlarına geçmeyi planlarken mevcut durumda söz konusu bankalardan bir kısmının bu geçiş planını ertelemediği ve bu oranın %14,9 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Anket çalışmasının neticesinde, sektörün yaklaşık %42'sinin ileri ölçüm yaklaşımlarına 2013 sonrasında geçeceği öngörülmektedir.

Standart yöntem kullanılmasında sektörün %47,2'sini oluşturan bankalar bilgi ve veri sistemleri alt yapılarını büyük ölçüde yeterli görürken, %7,1'lik kısmı tamamen yeterli olduğunu düşünmektedir. Geçen anket dönemine kıyasla kendini büyük ölçüde yeterli gören bankalardan tamamen yeterli görenlere geçiş olmuştur. Altyapısını daha evvel 'büyük ölçüde yeterli' gören bir bankamızın değerlendirmesini 'kısmen yeterli' olarak değiştirmesi ile kısmen yeterli görenlerin payı %45'e yükselmiştir.

Tablo 3-9: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri (%)

Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmıştır	71,2
Kayıp Dağılımları Yaklaşımları (LDA)	53,0
Skor Kart Yaklaşımları (SCA)	1,7
Yapay Sinir Ağları (Neural Networks)	0,0
Uç Değerler Teorisi (EVT)	10,3
Melez Yaklaşımlar	12,4
Senaryo Analizleri Yaklaşımları	16,2
Diğer	23,9
Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmamıştır	28,8

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

Aralık 2010 itibarıyla, sektörün aktif büyüklüğüne göre büyük bir kısmı, %71,2'si (banka sayısı olarak 16 tanesi) temel işkolları bazında sınıflandırma yapmıştır ve her bir iş kolundan gerekli gösterge verilerini elde edebilmektedir. Haziran 2010 dönemine göre temel işkolları bazında sınıflandırma yapan bankaların sayısında artış olmuştur. Operasyonel risk ölçümü ve yasal sermaye tahsisinde ileri ölçüm yöntemlerinden yoğun olarak kullanılması planlanan yaklaşımlar, Kayıp Dağılımları Yaklaşımları, Melez Yaklaşımlar, Senaryo Analizleri Yaklaşımları ve Uç Değerler Teorisi'dir.

Tablo 3-10: Operasyonel Risk Stres Testleri

Uygulanmaktadır	33,8
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	10,0
Çok değişkenli senaryolar	10,3
Tarihsel senaryolar	8,5
Diğer	22,0
Uygulanmamaktadır	66,2

Operasyonel risk için stres testleri sektörün büyük çoğunluğunca uygulanmamakta, operasyonel risk stres testi uygulamakta olan bankalar sektörün %33,8'ini oluşturmaktadır. Söz konusu stres testlerinin uygulanmasında sektör genelinde kabul görmüş bir yaklaşım bulunmamakta, farklı bankalarca farklı yöntemler kullanılmaktadır.

Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı (%)

Kullanılmaktadır	84,2
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	46,3
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtım	15,1
Ürün fiyatlaması	0,1
Yatırım /Plasman kararları	1,9
Limit tahsisi	32,9
Karşılık ayrılması	12,2
Performans ölçümü	13,0
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	1,4
Bütçeleme	31,8
Diğer	35,8
Kullanılmamaktadır	15,1

Bankalarda operasyonel risk analizi sonuçları karar alma süreçlerinde çoğunlukla kullanılmakta olup, bu sonuçların hangi alanlarda kullanıldığına bakıldığında banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi, limit tahsisi, bütçeleme ve kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtım en başta gelmektedir. Sektörün %35,8'ini oluşturan bankalar; operasyonel risk analizi sonuçlarını, yukarıda belirtilenler dışındaki diğer alanlarda da kullandığını belirtmektedir.

3.3 Piyasa Riski

Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler (%)

Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı		Modellerin Dayandığı Yöntemler	
Gerek Görülmemektedir	0,7	Tarihi Simülasyon	94,1
Planlanmaktadır	0,7	Varyans-Kovaryans	77,3
Oluşturulmaktadır	1,0	Monte Carlo Simülasyonu	68,9
Kullanılmaktadır	97,6		

Sektörün aktiflerinin %97,6'sını oluşturan bankalar piyasa risklerinin ölçümünde içsel modelleri kullanmaktadır. Sektörün çok küçük bir bölümü ise söz konusu modellere gereksinim duymadığını belirtmiştir. Modellerin dayandığı yöntemlerde ise tarihi simülasyon yönteminin yoğun kullanımı dikkat çekmektedir.

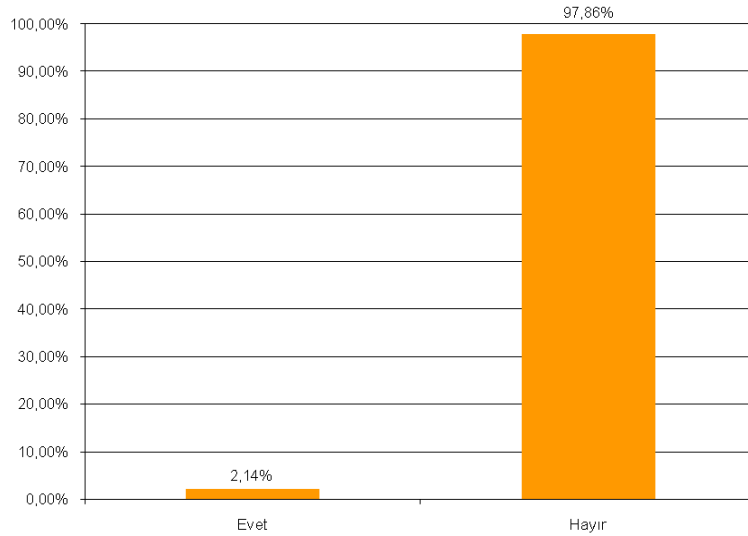
Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilité Hesaplama Yöntemleri (%)

ARCH	12,0
GARCH	43,8
EWMA	83,3
Stochastic Volatility	2,0
Implied Volatility	18,2
Diğer	30,1

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiğiinden toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Piyasa risklerinin ölçümünde içsel model kullanan bankalarda volatilité hesaplamak için çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bankalar tarafından en yaygın kullanılan yöntem %83,3 oranı ile EWMA yöntemi olup, birden fazla yöntem kullanan bankaların da bulunduğu görülmektedir. Ayrıca GARCH yöntemi sektörün %43,8'i ve Implied Volatility yöntemi ise sektörün yaklaşık beşte biri tarafından kullanılmakta iken %12 oranında ARCH ve %2 oranında Stochastic Volatility yöntemleri kullanılmaktadır.

Grafik 3-4: Piyasa Riskinin İçsel Modellerle Hesaplanmasının Zorunlu Tutulması Durumunda Zorlukla Karşılaşıp Karşılaşılmayacağı (%)

Sektörün tamamına yakını, piyasa riskinin içsel modellerle hesaplanmasının zorunlu tutulması durumunda zorlukla karşılaşılmayacağını belirtmektedir.

Tablo 3-14: Yasal Sermaye Hesaplamalarında İçsel Model Kullanımına İlişkin Plan ve Planlanan Geçiş Tarihi (%)

Var	94,8
2011	16,91
2012	21,39
2012+	54,80
Tarih Belirtmeyen	2,00
Yok	3,63

Bankacılık sektörünün %94,80'ünü oluşturan bankalar, yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımına ilişkin bir planı olduğunu belirtmektedir. Bu oran Haziran 2010 dönemi anket sonuçlarıyla karşılaştırıldığında fazla fark gözlemlenmemektedir.

Tablo 3-15: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması (%)

Stres Testi Senaryoları		Stres Testi Uygulaması	
Gerek Görülmemektedir	0,81	Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	98,55
Planlanmaktadır	0,04	Çok değişkenli senaryolar	74,68
Oluşturulmaktadır	0,00	Tarihsel senaryolar	56,89
Kullanılmaktadır	99,15	Diğer	0,19

Bankaların tamamına yakını piyasa riskiyle ilgili olarak stres testleri kullanmaktadır. Uygulanmakta olan stres testleri; tek bir parametrenin değiştirildiği senaryoları, çok değişkenli senaryoları ve tarihsel senaryoları içermektedir.

Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması (%)

Kullanılmaktadır	98,1
Orta ve uzun dönem stratejinin belirlenmesi	67,6
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	17
Ürün fiyatlaması	33,6
Yatırım /Plasman kararları	40,4
Limit tahsisi	77
Karşılık ayrılması	0,6
Performans ölçümü	17,9
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	10,4
Bütçeleme	57,9
Diğer	1,1
Kullanılmamaktadır	1,9

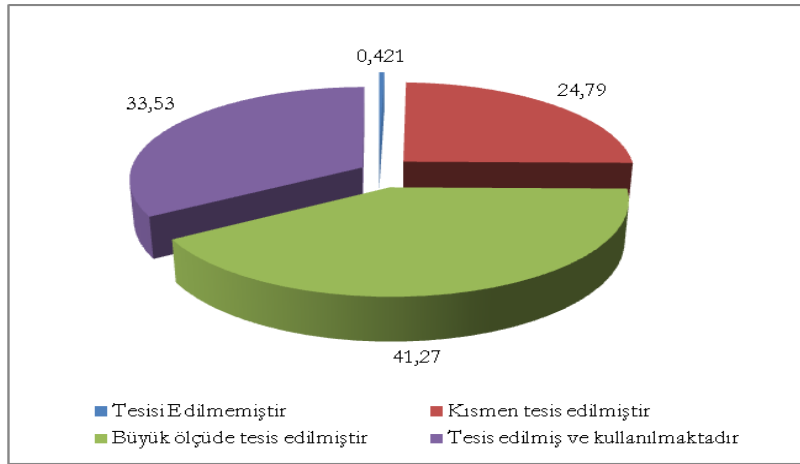
Piyasa riski analizi sonuçlarının karar alma süreçlerinden en az birinde kullanıldığını belirten bankaların aktif büyüklükleri toplamı sektörün yaklaşık %98'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sonuçları; sektör aktif büyüklüğünün %77'sini oluşturan bankalar limit tahsisinde,

yaklaşık %68'ini oluşturan bankalar orta ve uzun dönem stratejilerin belirlenmesinde, %58'i bütçe lemede ve yaklaşık %40'ını oluşturan bankalar ise yatırım/plasman kararlarında kullanmaktadır. Piyasa riski analizi sonuçlarının en az kullanıldığı karar alma süreçleri ise karşılık ayrılması, riske ayarlı getiri hesaplamaları, kaynakların birimler arasında dağıtım ve performans ölçümü olarak ortaya çıkmıştır. Sektör aktif büyüklüğünün %1,9'unu oluşturan bankalarda ise piyasa riski analizi sonuçları karar alma süreçlerinde kullanılmamaktadır.

4. İkinci Yapısal Blok

Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğü içerisinde %33,53 paya sahip olan bankalar; CRD/Basel II kapsamında risk tutarlarının izlenmesi ile yorumlanması için ve değişen risk profilinin bankaların sermaye ihtiyacını nasıl etkilediğinin değerlendirilmesi amacıyla bir sistem tesis edildiğini ve kullanılmakta olduğunu belirtirken, toplam aktifin %41,27'sini oluşturan bankalar söz konusu sistemin büyük ölçüde tesis edildiğini ifade etmektedir.

Grafik 4-1: Değişen Risk Profilinin Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi için Sistem Tesisi

Tablo 4-1: Tüm Önemli Risklerin Tanımlanması, Ölçülmesi, Raporlanması Amacıyla Tasarlanmış Politika ve Prosedürler (%)

Gerek Görülmemektedir	0,0
Planlanmaktadır	3,5
Oluşturulmaktadır	5,4
Uygulanmaktadır	90,7

Sektörün %91'lik kısmının, tüm önemli risklerinin tanımlanması, ölçülmesi ve raporlanması amacıyla tasarlanmış politika ve prosedürleri vardır ve uygulanmaktadır. Planlama ve oluşturma aşamasında olan bankaların payı yüzde 9'dur.

Tablo 4-2: Ekonomik Sermaye Tahsisi (%)

Gerek Görülmemektedir	8,4
Planlanmaktadır	26,3
Oluşturulmaktadır	61,7
Uygulanmaktadır	3,6

Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %26,3'ünü oluşturan bankalar ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına geçmeyi planlarken, %61,7'sini oluşturan bankalar ise ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını oluşturma aşamasındadır. Ekonomik sermaye tahsisi uygulaması bulunan bankaların oranı ise %3,6 düzeyindedir. Bir önceki anket ile kıyaslandığında söz konusu oranlarda herhangi bir önemli değişiklik görülmemektedir.

Türk Bankacılık Sektöründeki bankaların, ikinci yapısal blok kapsamında ele alınan yapısal faiz oranı ve likidite risklerini çoğunlukla tanımlamış oldukları, diğer taraftan bir kısmının kredi yoğunlaşma riskini tanımladıkları ve kredilendirme kararlarında dikkate aldıkları, karşı taraf risklerine ilişkin strateji ve politikalarını ise henüz oluşturmaya başladıkları anlaşılmaktadır. Ankete katılan bankaların %94,9'u yapısal faiz oranı riskini tanımlamış durumdadır. Öte yandan, sektörün %96,4'ü likidite riskini tanımlamakta ve analizlerde kullanmakta olup, %53,7'ünün ise kredi yoğunlaşma riskini tanımladıkları ve kredilendirme aşamasında dikkate aldıkları ifade edilmiştir.

Tablo 4-3: Risk Ölçüm Modellerine İlişkin Doğrulama ve Onaylama Süreci Mevcudiyeti (%)

Gerek Görülmemektedir	1,0
Planlanmaktadır	13,1
Oluşturulmaktadır	36,6
Uygulanmaktadır	49,3

Sektörün %36,6'sını oluşturan bankalar risk ölçüm modellerine ilişkin doğrulama ve onaylama süreçlerinin oluşturulma aşamasında olduğunu belirtmektedir. Sektörün %50'ye yakını ise bahsi geçen süreçleri tesis etmiş bulunmaktadır.

5. Üçüncü Yapısal Blok

Tablo 5-1: CRD/Basel II’de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum

(%)	Uyumsuz	Kısmen Uyumlu	Büyük ölçüde uyumlu	Tam Uyumlu	Cevap Verenler
Uygulamanın Kapsamı	1,9	19,8	68,3	0,2	90,2
Sermaye Yapısı	0,0	10,3	57,4	22,6	90,2
Sermaye Yeterliliği	0,0	22,7	44,9	22,6	90,2
Kredi Riski					
Genel Bilgiler	1,9	8,7	72,1	7,6	90,2
Standart Yaklaşım İlişkin Portföyler	2,1	22,0	49,1	16,2	89,4
İDD Yaklaşımına Tabi Portföyler	9,2	46,9	0,3	0,1	56,6
Kredi Riski Azaltımı	8,2	39,3	37,3	0,1	85,0
Menkul Kıymetleştirme	5,5	1,7	0,3	0,1	7,7
Piyasa Riski					
Standart Yaklaşım	0,0	6,3	15,7	68,2	90,2
İçsel Modeller Yaklaşımı	1,0	10,9	42,9	20,8	75,6
Operasyonel Risk	1,9	20,7	33,6	34,1	90,2
Hisse Senedi Yatırımları	7,6	13,2	33,7	8,4	63,0
Yapısal Faiz Oranı Riski	0,0	6,8	46,2	22,5	75,6

Bankaların CRD/Basel II kapsamında kamuya açıklama yükümlülüklerine uyum durumu birinci ve ikinci yapısal blok kapsamında öngörülen riskler çerçevesinde değerlendirildiğinde; sektör aktif büyüklüğünün yaklaşık %65’ine sahip olan bankaların kredi riski standart yaklaşımında kamuya açıklama yükümlülükleri açısından büyük ölçüde veya tam uyumlu oldukları, İDD yaklaşımında ise bu oranın %0,4 olduğu görülmektedir. Ayrıca, kredi riski azaltımında sektörün %37,4’ünün CRD/Basel II’ye büyük ölçüde veya tam uyumlu olduğu ancak, %8,2’lik bir kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir.

Piyasa riskinde toplam aktiflerin %68,2’sine sahip bankaların standart yaklaşım kapsamında kamuya yapılacak açıklamalara ilişkin yükümlülüklerine tam uyumlu olduğu, sektörün %20,8’lik kısmının ise içsel modeller yaklaşımı konusunda tam uyumlu olduğu görülmektedir. Standart yaklaşımında büyük ölçüde veya tam uyumluluk %83,9 düzeyindedir. Bu oran içsel modeller yaklaşımında %63,7 düzeyindedir. Ayrıca, sektörün %10,9’unun içsel modeller yaklaşımına kamuya açıklama yükümlülükleri bakımından kısmen uyumlu olduğu, %1’lik kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir. Operasyonel risk bu kapsamda değerlendirildiğinde, sektörün %20,7’sini oluşturan bankaların kısmen uyumlu oldukları,

%1,9'luk kısmının ise uyumlu olmadığı görülmektedir. Operasyonel risk konusunda büyük ölçüde veya tam uyumluluk oranı %67,7 olarak belirtilmiştir.

Yapısal faiz oranı riski ve hisse senedi yatırımlarına ilişkin olarak sektörün sırasıyla %68,7 ve %42,1'ini oluşturan bankalar kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde veya tam uyumlu olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, sektörde %7,6'lık aktif payına sahip bankaların; söz konusu kamuyu aydınlatma yükümlülüklerine hisse senedi yatırımları açısından uyumsuz oldukları görülmektedir.

CRD/Basel II'nin uygulama kapsamına ilişkin açıklama yükümlülüklerine ise sektörün %68,3'ünün büyük ölçüde uyumlu olduğu, %19,8'lik bölümünün kısmen uyumlu olduğu ve sadece %1,9'luk bölümünün uyumsuz olduğu görülmektedir. Sermaye yapısı ve sermaye yeterliliğine ilişkin olarak sektörün sırasıyla %80'inin ve %67,5'inin büyük ölçüde uyumlu veya tam uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Üçüncü yapısal blok kapsamında bankalar İDD yaklaşımına tabi portföyler hariç genellikle bankacılık sektörünün kamuya açıklama yükümlülükleri konusunda CRD/Basel II hükümlerine büyük ölçüde uyumlu veya tam uyumlu olduklarını belirtmektedir. Menkul kıymetleştirme gibi konularda ise uygulamanın yaygın olmaması sebebi ile bankalar yapılan anket çalışmasına cevap vermemiş ve uyumluluk konusunda bir sonuca ulaşamamıştır.

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA

Tel : (0212) 337 72 72 Fax : (0212) 337 71 66

www.bddk.org.tr